

Boomgegevens op meerdere plekken bijhouden? Kom nou!

Het motto voor de toekomst wordt: eenmalig inwinnen, meervoudig gebruiken

Een situatie 'uit het leven gegrepen': meneer Jansen woont in een middelgrote gemeente en heeft een bijstandsuitkering. Wanneer hij een nieuwe baan vindt of verhuist, moet dat bij de gemeente in drie verschillende administratiesystemen worden doorgevoerd. Elk van deze systemen heeft zijn eigen gebruikers en gebruiksmogelijkheden. Plannen om te komen tot een gecentraliseerd systeem stuiten binnen de gemeente op weerstand. Het is immers altijd (redelijk) goed gegaan? En: centralisatie maakt het systeem toch veel te kwetsbaar?

Auteur: Erik Koppelaar, Bomenwacht Nederland

Als je dit zo leest, valt je meteen op hoe inefficiënt zo'n situatie eigenlijk is. Toch is het bij het bomenbeheer vaak niet veel anders. De boomgegevens kunnen opgeslagen zijn in gescheiden systemen, wat betekent dat één boom op meerdere plekken voorkomt. Op al die plekken moeten de gegevens worden bijgehouden – net als bij meneer Jansen. Verhuist de boom? Oftewel: wordt hij verplant? Dan moeten misschien wel drie verschillende databeheerders in actie komen. Maar een boom kan ook nog eens worden gesnoeid, geknot, gerooid, vervangen, overgedragen aan een particulier... of bijvoorbeeld een monumentale status krijgen. En steeds weer is er bij het databeheer een meervoudige kans op fouten. In het ergste geval wordt de boom gewoon 'vergeten', net als meneer Jansen, die op een dag ineens geen uitkering meer kreeg... Zoals we al zeiden, 'uit het leven gegrepen'.

Partijen

Kijken we naar het gebruik van de boomgegevens, dan zien we dat er vele partijen mee aan de slag (kunnen) zijn. Binnen de gemeente denken we allereerst aan de beheerder zelf, maar ook aan de beleidsmaker, de inspecteur en de taxateur. Die laatste twee kunnen natuurlijk ook zijn ingehuurd, net als het boomverzorgingsbedrijf voor de snoei- en rooiwerkzaamheden en de

partij die toezicht houdt op de kwaliteit van de uitvoering. En vergeet ook de burger niet, die via de gemeentelijke website de bomen met een monumentale status kan opzoeken. Of zelfs met zijn app alle bomen in de gemeente kan nalopen, bijvoorbeeld om te kijken welke soort het precies is of in welk jaar de boom is aangeplant. Lastig als hij op basis van de data een 150 jaar oude beuk verwacht, maar in plaats daarvan een piepjong esdoortje aantreft...

Elke boom hoort op slechts één plek geregistreerd te staan, als uniek ruimtelijk object met een uniek nummer

Uniek

Hoe gaan we dit soort problemen nu voorkomen? Het enige juiste antwoord luidt: eenmalig inwinnen, meervoudig gebruiken. Elke boom hoort op slechts één plek geregistreerd te staan, als uniek ruimtelijk object met een uniek nummer. Aan die boom 'hangen' alle ingewonnen boomgegevens. Verschillende gebruikers kunnen die gegevens raadplegen en, indien ze daartoe gerechtigd zijn, muteren. Zó hoort het beheer-

stelsel te zijn ingericht. De beschikbare informatie is altijd actueel, er wordt efficiënt en effectief mee gewerkt en de kans op fouten is minimaal. Klinkt goed, geweldig zelfs, maar... is het wel haalbaar?

Realiteit

Gelukkig kunnen we die laatste vraag beantwoorden met een volmondig 'ja'. Wel moeten we erbij zeggen: dankzij de nieuwe technologie. Want meervoudig gebruik stelt nogal wat eisen aan het beheersysteem. Het toegankelijk maken van de boomgegevens voor al die verschillende gebruikers, die er op verschillende manieren mee omgaan, is niet gemakkelijk. Voor elk type gebruiker moet er immers een digitaal dataformulier-op-maat beschikbaar zijn – het zogenoemde paspoort – waarop alleen de relevante gegevens getoond worden. Een voorbeeld: de ingehuurde boomverzorgers moeten via 'zijn' paspoort kunnen zien wat er bij een boom precies moet gebeuren, en na afronding van zijn werkzaamheden moet hij de boom kunnen afvinken: 'gesnoeid' of 'gerooid'. De beheerder op het gemeentekantoor zou deze werkzaamheden via zijn eigen scherm moeten kunnen volgen. Dankzij de nieuwe technologie is dit geen utopie, maar kan het 'gewoon' dagelijkse realiteit zijn.

Koppelen

En dat is meteen het mooie van de razendsnelle technologische ontwikkeling: de verschillende processen rond één enkele boom zijn volledig aan elkaar te koppelen. En daarmee lukt het ook om partijen, mensen, tot elkaar te brengen en hun werkzaamheden te integreren. De 'regisseur' bij de (regie)gemeente moet dat als muziek in de oren klinken. Hij of zij is immers degene die, meer dan ooit, het hele proces soepel moet laten verlopen. Gecentraliseerd databeheer volgens het principe 'eenmalige inwinning, meervoudig gebruik' moet daarin de spil zijn. Om die reden heeft Bomenwacht Nederland het databeheer steeds centraal gesteld bij het ontwikkelen van het programma Strategisch Bomenbeheer. Dit programma heeft immers alles te maken met het integreren van processen. Inventariseren, beslissen, voorbereiden, uitvoeren, budgetteren, prioriteren, aanbesteden, toezicht houden: alles samengesmeed tot één geheel, waarin de boom het middelpunt vormt. En het mooie is: de technologie van nu maakt het allemaal mogelijk!

Gegevensmagazijn en beheersysteem moeten vrienden worden

Vanuit het gezichtspunt van bomenbeheer is het een goed artikel, maar in het kader van het huidige gegevensbeheer, gebaseerd op de vele informatiemodellen en de koppeling met de BGT (inclusief IMGeo), wordt er al hard gewerkt om dat op te pakken, zelfs tot over de grenzen van de openbare ruimte. Naast de Bomenwacht zijn er vele andere leveranciers die streven naar een unieke registratie. Door via het gegevensmagazijn aan te sluiten op de IMBGT/IMGeo, wordt enkelvoudige opslag veel beter mogelijk. Een belangrijke stap die nog gezet moet worden, is het centraal opslaan van de periodieke inspectiegegevens, zodat deze toegankelijk blijven, onafhankelijk van het systeem. Uiteraard dient ook in het veld snel raadplegen door de eindgebruiker mogelijk te zijn. Ook is het wenselijk dat de nieuwe objecten gebaseerd worden op plantopografie, als basis voor de inventarisatiegegevens van onder andere de boom.

Alfons Schuurmans (a.schuurmans@schuurmansgroep.nl)

Alfons Schuurmans is werkzaam bij Ingenieursbureau Alfons Schuurmans, onafhankelijk adviesbureau voor beheersystemen (www.expertinbeheren.nl), en initiatiefnemer van het onafhankelijke platform Beheerwijzer.nl.

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-5199

De auteur, Erik Koppelaar (e.koppelaar@bomenwacht.nl), is als ETT'er en senior adviseur werkzaam bij Bomenwacht Nederland

Prima, maar de boom staat niet op zichzelf

Een prima verhaal van collega Koppelaar, maar plaats je dit in de context van de hedendaagse assetmanager, dan is het te eng. De boom is een integraal onderdeel van de leefomgeving en staat niet op zichzelf. Het opbreken van een riolering heeft direct effect op de authenticiteit van de boom. Het pleidooi voor eenduidige registratie is helder, maar niet uniek. Ons Gisib-systeem doet dit tenslotte ook. Al je assets moet je vanuit de levenscyclus beschouwen en beheeren. Dan pas kom je tot een reële en waardevolle assetmanagement-implementatie, waarin burger, ambtenaar en aannemer elk hun rol hebben.

Frank Jan Uittenbogaart (fjuittenbogaart@dggroep.nl)

Uittenbogaart is werkzaam bij de DG Groep in Boskoop en ontwikkelde de afgelopen jaren onder andere Gisib (www.gisib.nl).

